

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA

Evidenčné číslo: 102006/B/2021/36124048428066308

KOMANDITNÁ SPOLOČNOSŤ

Bakalárska práca

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA

KOMANDITNÁ SPOLOČNOSŤ

Bakalárska práca

Študijný program: podnikanie v obchode
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra obchodného práva
Vedúci záverečnej práce: JUDr. Andrea Slezáková, PhD., LL.M.

Bratislava 2021

Jakub Staško

Čestné vyhlásenie

**Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne
a uviedol som všetku použitú literatúru.**

Dátum:

.....

Meno a priezvisko

Pod'akovanie

Touto cestou by som chcel pod'akovať vedúcej bakalárskej práce JUDr. Andrei Slezákovej, PhD., LL.M. za rady, odporúčania, pomoc a vedenie pri vypracovaní bakalárskej práce. Zároveň by som chcel pod'akovať obchodným spoločnostiam, ktoré mi poskytli rozhovor – menovite predovšetkým spoločnosti KASATKIN Recovery, k. s.

Abstrakt

STAŠKO, Jakub: Komanditná spoločnosť. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Obchodná fakulta; Katedra obchodného práva. – Vedúci záverečnej práce: JUDr. Andrea Slezáková, PhD., LL.M. – Bratislava: OF EU, 2021, 38 s.

Hlavným cieľom tejto bakalárskej práce je identifikovať faktory, ktoré vplývajú na výber komanditnej spoločnosti ako právnej formy podnikania a rozšíriť vedomosti o tejto právnej forme. Práca je rozdelená do piatich kapitol. Obsahuje 1 graf a 12 tabuliek. Prvá kapitola je venovaná teoretickej časti vedeckej práce a skúmaniu dostupnej literatúry. Druhá kapitola opisuje hlavné a parciálne ciele našej práce. V ďalšej časti nájdeme metodiku práce a metódy použité za účelom dosiahnutia cieľov práce. Štvrtá kapitola obsahuje praktickú časť práce – výsledky analýz a štruktúrované rozhovory. Záverečná kapitola sa zaoberá interpretáciou výsledkov a sumarizáciou získaných znalostí. Výsledkom tejto práce je prehĺbenie chápania skúmanej problematiky. Ciele práce boli naplnené, všetky hypotetické tvrdenia a výskumné otázky boli testované a zodpovedané.

Kľúčové slová:

Komanditná spoločnosť, komanditista, komplementár, právne formy podnikania

Abstract

STAŠKO, Jakub: *Limited partnership*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of Commerce; Department of Business Law. – Thesis supervisor: JUDr. Andrea Slezáková, PhD., LL.M. – Bratislava: FoC, EU, 2021, 38 pp.

The main objective of this bachelor thesis is to identify factors that influence the decision to run a limited partnership company and to expand the knowledge of this form of partnership. Thesis is divided into five chapters. It includes 1 chart and 12 tables. The first chapter is devoted to the theoretical part of the thesis and to available literature research. The second chapter describes main objectives and sub-objectives of our thesis. In the next chapter we can find methodology of the thesis and the methods used in order to achieve the thesis objectives. The fourth chapter includes the practical part of the thesis – analysis outcomes and structured interviews. The final chapter includes results interpretation and summary of gained knowledge. The outcome of this thesis is a deeper understanding of studied field. The thesis objectives were fulfilled, all hypotheses and research questions were tested and answered.

Key words:

limited partnership, general partner, limited partner, forms of partnership

O B S A H	str.
Úvod.....	8
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	9
1.1 Komanditná spoločnosť na Slovensku.....	9
1.1.1 Založenie a vznik komanditnej spoločnosti.....	10
1.1.2 Postavenie spoločníkov komanditnej spoločnosti	11
1.1.3 Právne vzťahy k tretím osobám a obchodné vedenie komanditnej spoločnosti	12
1.1.4 Zrušenie a zánik komanditnej spoločnosti.....	13
1.1.5 Komanditná spoločnosť v rámci systému obchodných spoločností	14
1.1.6 Silné a slabé stránky komanditnej spoločnosti	16
1.2 Komanditná spoločnosť v zahraničí	17
1.2.1 Všeobecné vymedzenie k.s. v zahraničí	17
1.2.2 Korene komanditnej spoločnosti	18
2 Ciele práce	20
3 Metodika práce a metódy skúmania	21
4 Výsledky práce	22
4.1 Analýza obchodného registra.....	22
4.1.1 Základný súbor a skúmaná vzorka.....	22
4.1.2 Výskumné hypotetické tvrdenia	23
4.1.3 Výsledky skúmania.....	23
4.1.4 Vyhodnotenie výsledkov	27
4.1.5 Testovanie hypotéz	29
4.2 Rozhovory s komanditnými spoločnosťami	31
5 Diskusia	34
Záver	36
Zoznam použitej literatúry	37

Úvod

Túžba po úspechu, samostatnosti a potreba seberealizácie sú hnacími faktormi väčšiny podnikateľov. Väčšina z týchto podnikateľov chce využiť svoj nápad, preraziť a naplniť dieru na trhu, avšak ku splneniu svojho cieľa potrebujú mať istú platformu. Touto platformou je zväčša obchodná spoločnosť, ktorej vznik a fungovanie sa riadi vopred určenými pravidlami. Podľa akých pravidiel sa bude konkrétna spoločnosť riadiť závisí od výberu právnej formy podnikania. Tých poznáme vo svete i na Slovensku niekoľko. Každá právna forma so sebou prináša svoje špecifiká, výhody a nevýhody. Práve dobrá voľba na začiatku podnikania môže ovplyvniť celý jeho priebeh a viesť k vytúženému úspechu.

V našej záverečnej práci sme sa sústredili na jednu z právnych foriem, ktorá je používaná nielen na Slovensku, ale v celom svete – komanditná spoločnosť. Historicky jedna z najstarších podôb obchodnej spoločnosti, no v súčasnosti zriedka využívaný prostriedok pre splnenie svojich snov na trhu.

Bakalárska práca je rozdelená na dve časti – teoretickú a praktickú. Teoretická časť práce pozostáva zo skúmania problematiky v dostupnej literatúre, zatiaľ čo v praktickej časti sme sa zamerali na získanie nových znalostí a poznatkov o komanditnej spoločnosti.

Prvá kapitola záverečnej práce obsahuje naše spracovanie témy komanditnej spoločnosti z existujúcej literatúry. Priblížili sme si, ako takáto spoločnosť vzniká, funguje i zaniká. V tejto kapitole sme sa zamerali aj na zahraničné vnímanie tejto spoločnosti a jej bohatú históriu.

Druhá kapitola obsahuje nami stanovené hlavné a parciálne ciele záverečnej práce a s nimi spojené výskumné otázky.

V tretej kapitole opisujeme metódy použité v práci a aktivity, ktoré boli vykonané za účelom naplnenia našich cieľov.

Štvrtá a piata kapitola obsahujú výsledky nášho skúmania. V podkapitolách štvrtej kapitoly nájdeme výsledky analýzy obchodného registra a prínos rozhovorov realizovaného s komanditnými spoločnosťami. Piata kapitola nadväzuje na tú predchádzajúcu, ozrejmjuje nové poznatky a interpretuje naše závery.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Komanditná spoločnosť na Slovensku

Úprava komanditnej spoločnosti v slovenskom práve vychádza z ustanovení všeobecného obchodného zákonníka z roku 1863. Jej korene siahajú až do stredoveku, kedy umožňovala podnikanie aj osobám, ktoré obchodníkmi byť nemohli pre ich postavenie. Jej výskyt sa zredukoval v roku 1892, kedy sa v Nemecku začala presadzovať spoločnosť s ručením obmedzeným. Slovenský právny poriadok ju pozná od zmeny politického režimu v poslednej dekáde 20. storočia. V tomto čase bola upravená Hospodárskym zákonníkom (Bartová, 2008).

V roku 1863 bola osobitná forma komanditnej spoločnosti definovaná vo Všeobecnom rakúskom obchodnom zákonníku, a keďže Slovensko bolo súčasťou Apoštolského kráľovstva uhorského, tak sa taktiež riadilo Uhorským obchodným zákonníkom. V tejto úprave neexistovala komanditná spoločnosť na akcie (Dvořák, 2008).

V minulosti nebolo jednoznačne stanovené, či komanditná spoločnosť je subjektom práva alebo nie. Mnohé zdroje, menovite súdna judikatúra, právna prax a právnická teória považovali komanditnú spoločnosť za združenie osôb bez právnej subjektivity, podobne ako v prípade verejnej obchodnej spoločnosti. V časoch pred Hospodárskym zákonníkom sa teda komanditná spoločnosť neoznačovala ako právnická osoba (Žitňanská-Ovečková, 2009).

V súčasnosti definuje komanditnú spoločnosť Obchodný zákonník v § 93 týmto spôsobom: „Komanditná spoločnosť je spoločnosť, v ktorej jeden alebo viac spoločníkov ručí za záväzky spoločnosti do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri (komanditisti) a jeden alebo viac spoločníkov celým svojím majetkom (komplementári).“ (Obchodný zákonník č. 513/1991).

Z danej definície teda vyplýva, že nejde len o osobnú spoločnosť. Popri osobnom ručení takzvaného vnútorného spoločníka je nevyhnutné, aby v spoločnosti pôsobil aj vonkajší spoločník, ktorý ručí za záväzky spoločnosti len do výšky svojho nesplateného vkladu – a je teda kapitálovým spoločníkom. Tento druh spoločnosti sa preto v mnohých rozdeleniach považuje za zmiešanú spoločnosť, nie osobnú. Komanditná spoločnosť musí byť založená za účelom podnikania a zároveň platí, že

komplementári nesmú pôsobiť ako spoločníci vo verejnej obchodnej spoločnosti a ani ako komplementári v inej komanditnej spoločnosti (Veterníková, 2017).

1.1.1 Založenie a vznik komanditnej spoločnosti

Každá slovenská obchodná spoločnosť, vrátane komanditnej spoločnosti, musí byť založená na základe spoločenskej zmluvy, ktorá vyžaduje úradom overené podpisy všetkých jej zakladateľov. Pri zakladaní spoločnosti sa spoločníci môžu dať zastúpiť na základe úradne overeného splnomocnenia. Okrem týchto podpisov musí zmluva obsahovať podľa Obchodného zákonníka aj obchodné meno a sídlo spoločnosti, určenie spoločníkov a ich rozdelenie na komplementárov a komanditistov, vymedzenie predmetu podnikania a výšku vkladov všetkých komanditistov (Obchodný zákonník č. 513/1991).

Založenie komanditnej spoločnosti je podmienené účasťou dvoch alebo viacerých osôb, ktoré majú v spoločnosti rozdielne postavenie. Minimálny počet dvoch spoločníkov, aspoň jedného komplementára a jedného komanditistu, musí byť zachovaný počas celej doby trvania komanditnej spoločnosti. Maximálny počet spoločníkov nie je v zákonníku vymedzený.

Obchodné meno spoločnosti musí obsahovať označenie „komanditná spoločnosť“, resp. skratky „kom. spol.“ alebo „k.s.“.

Sídlom spoločnosti musí byť adresa, z ktorej spoločnosť riadi svoju činnosť. Komanditná spoločnosť je povinná preukázať, že k nehnuteľnosti má vlastnícke alebo užívacie právo, ktoré využívanie nehnuteľnosti za účelom podnikania nevyklučuje. Podľa § 68 ods. 6 písmena g Obchodného zákonníka je následkom nedodržania tejto povinnosti začatie konania o zrušení spoločnosti (Obchodný zákonník č. 513/1991).

Spoločenská zmluva taktiež musí určovať vymedzenie spoločníkov na komplementárov a komanditistov. Spoločníkov je potrebné určiť pre rozdiely v právnom postavení. Komanditisti sú taktiež povinní vnieť do spoločnosti vklad v minimálnej výške 250 EUR. Spoločenská zmluva vyžaduje aj viaceré osobné údaje o komanditistoch, resp. komplementároch.

Okrem povinných častí spoločenskej zmluvy si spoločníci môžu upraviť aj iné otázky, ako napríklad vkladovú povinnosť komplementárov, lehoty splatnosti vkladov,

hlasovacie práva a povinnosti, veci obchodného vedenia a delenia zisku, podiel na likvidačnom zostatku alebo sankcie za porušenie vkladovej povinnosti (Bartová, 2008).

1.1.2 Postavenie spoločníkov komanditnej spoločnosti

V každej komanditnej spoločnosti musia pôsobiť dva druhy spoločníkov, ktorí sa líšia nielen vo svojom právnom postavení, ale disponujú aj rôznymi právami a povinnosťami. Rozdiely môžeme nájsť aj vo veciach obchodného rozhodovania a rozdelenia zisku a strát. Pre obe typy spoločníkov platí, že nimi môže byť právnická alebo fyzická osoba.

Najpodstatnejším rozdielom medzi komplementárom a komanditistom je ručenie za záväzky spoločnosti. Komplementár za nich ručí celým svojím majetkom. Toto postavenie sa vníma ako rizikovejšie, a preto dáva spoločníkovi právo obchodného vedenia. Ak sa v spoločenskej zmluve nedohodne inak, každý komplementár má právo konať za spoločnosť samostatne. Takéto konanie nazývame konateľské oprávnenie. Komplementári majú aj tzv. rozhodovaciu právomoc pri obchodnom vedení. V prípade existencie viacerých komplementárov označujeme štatutárny orgán ako kolektívny. Komplementári sú obmedzení zákazom konkurencie, ktorý ale spoločenská zmluva vie zrušiť. Štandardne majú komplementári pri hlasovaní jeden hlas, avšak táto položka môže byť taktiež upravená v spoločenskej zmluve. Komplementárom môže komanditná spoločnosť vyplácať preddavky na podiely na zisku.

Postavenie komanditistu je upravené obchodným zákonníkom a spoločenskou zmluvou. Komanditista má povinnosť vložiť do spoločnosti vklad v minimálnej výške 250 eur, avšak nie je oprávnený na vedenie obchodnej spoločnosti. Za záväzky spoločnosti ručia komanditisti do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri. Zákaz konkurencie pre komanditistu neplatí a pri hlasovaní má každý komanditista jeden hlas, ak spoločenská zmluva neurčuje inak. Komanditisti, ktorých meno je obsiahnuté v názve spoločnosti, ručia za záväzky spoločnosti rovnako ako komplementári. Komanditista môže za spoločnosť konať aj na základe osobitného splnomocnenia alebo udelenej prokúry. Komanditista ručí za záväzky zo zmlúv celým svojím majetkom v prípade, že takéto zmluvy uzavrel bez splnomocnenia (Benko, 2015).

Rozhodovanie o veciach iných, ako je obchodné vedenie, je spoločné na základe hlasov väčšiny. Rozhodovací proces je možné upraviť v spoločenskej zmluve a obchodný zákonník tieto stanovy neobmedzuje.

Zisk sa zo zákona delí na dve časti medzi komplementárov a komanditistov. Štandardne sa zisk delí na polovicu, následne si komplementári svoju časť delia rovnomerne a komanditisti podľa výšky splatených vkladov. Rovnakým pomerom znášajú spoločníci stratu. Delenie je možné upraviť v spoločenskej zmluve (Benko, 2015).

1.1.3 Právne vzťahy k tretím osobám a obchodné vedenie komanditnej spoločnosti

Obchodný zákonník nevyžaduje predpísanú vnútornú štruktúru orgánov komanditnej spoločnosti a právo na riadenie spoločnosti dáva zákon priamo spoločníkom. Vzhľadom na povahu komanditnej spoločnosti a nutnosti existencie dvoch druhov spoločníkov rozlišuje Obchodný zákonník obchodné vedenie spoločnosti a rozhodovanie v ostatných záležitostiach.

V legislatíve je ale v § 101 ods. 1 Obchodného zákonníka ustanovené, že štatutárnym orgánom spoločnosti sú výlučne komplementári. Funkciu štatutárneho orgánu nemusia vykonávať všetci komplementári a každý komplementár je oprávnený konať za spoločnosť samostatne, ak to spoločenská zmluva neupravuje inak. Zo spoločenskej zmluvy môžu vyplývať nasledujúce varianty:

- všetci komplementári sú štatutárnym orgánom spoločnosti a navonok konajú všetci spoločne (akýkoľvek písomný právny úkon vyžaduje podpisy všetkých komplementárov),
- všetci komplementári sú štatutárnym orgánom a navonok koná len niekoľko z nich spoločne (písomný právny úkon môže vyžadovať podpisy dvoch komplementárov),
- štatutárnym orgánom spoločnosti sú len niektorí komplementári,
- štatutárnym orgánom je len jeden komplementár a spoločnosť zaväzuje len konanie tohto komplementára.

V ostatných záležitostiach rozhoduje zhromaždenie spoločníkov zložené z komplementárov a komanditistov. Každý zo spoločníkov má pri hlasovaní jeden hlas,

avšak spoločenská zmluva môže rozdelenie hlasov upravovať. V spoločenskej zmluve je napríklad možné upraviť počet hlasov alebo oddeliť potrebný počet hlasov medzi komanditistami a komplementármi osobitne.

Spoločenskú zmluvu je možné zmeniť výhradne len so súhlasom všetkých spoločníkov. Okrem štatutárneho orgánu a zhromaždenia spoločníkov je možné zriadiť aj iné orgány, napríklad dozornú radu, ktorá predovšetkým kontroluje činnosť komplementárov (Bartová, 2008).

1.1.4 Zrušenie a zánik komanditnej spoločnosti

Podobne ako u všetkých ostatných obchodných spoločností, ani zánik komanditnej spoločnosti nie je možný bez jej zrušenia. Ukončenie činnosti komanditnej spoločnosti sa musí odohrávať v istých fázach a na jej zrušenie a zánik sú potrebné právne dôvody.

Právne dôvody zrušenia, neplatnosť spoločnosti a postup zrušenia spoločnosti sú uvedené vo všeobecných ustanoveniach Obchodného zákonníka - § 68, § 69 a § 69a. Pri zrušení komanditnej spoločnosti treba primerane aplikovať aj ustanovenia o zrušení verejnej osobnej spoločnosti (Žitňanská-Ovečková, 2009).

Medzi právne dôvody zrušenia zaraďujeme dôvody priamo zo zákona, teda ak nastanú skutočnosti vedúce k zrušeniu spoločnosti, rozhodnutie súdu o zrušení spoločnosti a dobrovoľne rozhodnutie spoločníkov. Dôvodom zrušenia spoločnosti nie je smrť, zánik alebo obmedzenie na právne úkony komanditistu. Právnym dôvodom na zrušenie spoločnosti sa stávajú, ak k nim dôjde na strane komplementára (Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník).

Zákon taktiež popisuje zrušenie spoločnosti v dvoch formách:

- zrušenie bez likvidácie,
- zrušenie s likvidáciou.

Obchodný zákonník dáva komplementárom možnosť dohodnúť sa na zmene komanditnej spoločnosti na verejnú obchodnú spoločnosť v prípade, že zanikne účasť všetkých komanditistov. K zrušeniu bez likvidácie dochádza aj v prípade, ak má spoločnosť svojho univerzálneho nástupcu, resp. v nasledujúcich prípadoch:

- o zrušení spoločnosti rozhodol súd,
- spoločnosť nemá žiadny majetok,

- súd zastavil konkurzné konanie alebo zrušil konkurz pre nedostatok majetku,
- ak po ukončení konkurzu spoločnosť nemá žiadny ďalší majetok (Ovečková, 2008).

K zrušeniu s likvidáciou dochádza v ostatných prípadoch zrušenia spoločnosti. Likvidácia slúži na usporiadanie majetkových vzťahov a je nevyhnutným bodom zániku spoločnosti. Likvidácia sa riadi ustanoveniami v zákonoch, avšak môže byť upravená aj v spoločenskej zmluve.

„Pri zrušení spoločnosti s likvidáciou majú spoločníci nárok na podiel na likvidačnom zostatku. Každý zo spoločníkov má nárok na vrátenie hodnoty splateného vkladu. Pokiaľ likvidačný zostatok nestačí na toto vrátenie, majú prednostné právo na vrátenie komanditisti. Zvyšok likvidačného zostatku, ktorý zostal po vrátení hodnoty vkladov, sa rozdelí medzi spoločníkov podľa rovnakých zásad ako zisk (§ 104, Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník).“

1.1.5 Komanditná spoločnosť v rámci systému obchodných spoločností

Obchodná spoločnosť je právnickou osobou, ktorá bola založená za účelom podnikania. Obchodný zákonník opisuje v slovenskom prostredí nasledujúce typy obchodných spoločností: verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť a jednoduchá spoločnosť na akcie. Tieto spoločnosti slovenskí autori rozdeľujú na základe charakteru ručenia za záväzky a podľa povinností spoločností na personálne a kapitálové spoločnosti (Majtán, 2012).

Na Slovensku sú kapitálové spoločnosti omnoho obľúbenejšou formou podnikania, čo je možné vidieť aj zo štatistík počtu obchodných spoločností podľa typu, ktoré je možné vidieť v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka č.1 – Prehľad obchodných spoločností na Slovensku podľa formy.

<i>Prehľad obchodných spoločností</i>	2019	2018	2017
Kapitálové spoločnosti	228 970	215 801	206 169
Ostatné obchodné spoločnosti	1328	1306	1317

Počet spoločností – spracované dáta podľa <http://datacube.statistics.sk>

Najčastejšou formou podnikania, ktorú si slovenskí podnikatelia vybrali v posledných rokoch je spoločnosť s ručením obmedzeným – v roku 2019 ich vzniklo 20 573, v roku 2020 zas 18 928. Pre porovnanie, na Slovensku zaznamenal FinStat v týchto rokoch nových 51, respektíve 40 komanditných spoločností. Komanditné spoločnosti avšak v podobnom počte aj zanikali, čo je možné sledovať v nasledujúcej tabuľke, ktorá zaznamenáva počty v posledných piatich zaznamenaných rokoch (Finstat, 2020).

Tabuľka č.2 – Vznik a zánik komanditných spoločností. (5.1.2020)

Vznik a zánik k.s.	2020	2019	2018	2017	2016
Vzniknuté k.s.	40	51	69	75	78
Zaniknuté k.s.	46	42	47	51	54
Prírastok/úbytok	-6	9	22	24	24

Štatistika počtu vzniknutých a zaniknutých spoločností – spracované dáta podľa <https://finstat.sk/analyzy/statistika-poctu-vzniknutych-a-zaniknutych-firiem>

V dlhodobom slede je v štatistikách FinStatu možno sledovať trend, kde si podnikatelia vyberajú komanditnú spoločnosť ako právnu formu podnikania čoraz menej – od roku 2013 klesol počet novovzniknutých komanditných spoločností o viac než polovicu. V rovnakom období začal stúpať aj trend zaniknutých komanditných spoločností. Tento trend je opísaný v Tabuľke č.3 (Finstat, 2020).

Tabuľka č.3 – Vznik a zánik komanditných spoločností. (5.1.2020)

Vzniknuté a zaniknuté spoločnosti	2013 - 2016	2017 - 2020
Vzniknuté k.s.	526	234
Zaniknuté k.s.	142	184

Štatistika počtu vzniknutých a zaniknutých spoločností – spracované dáta podľa <https://finstat.sk/analyzy/statistika-poctu-vzniknutych-a-zaniknutych-firiem>

1.1.6 Silné a slabé stránky komanditnej spoločnosti

V podmienkach slovenskej legislatívy sa s komanditnou spoločnosťou viažu isté výhody i nevýhody. Tieto faktory ovplyvňujú podnikateľov pri výbere vhodnej právnej formy podnikania.

Medzi základné výhody patria daňové benefity. Pri vhodnom nastavení štruktúry delenia zisku je možné výrazne ušetriť na daniach, keďže sa zisk v zmysle spoločenskej zmluvy delí medzi komplementárov a komanditistov. Ďalšou výhodou je kombinácia ručenia. Komanditná spoločnosť umožňuje dva rôzne typy ručenia a tým spája výhody osobných a kapitálových spoločností. Medzi výhody zaradujeme aj vyššiu dôveryhodnosť a úverovú spôsobilosť. Keďže komplementári ručia celým svojím majetkom, spoločnosť pôsobí vierohodnejšie ako spoločnosti s ručením obmedzeným. Iné výhody zahŕňujú napríklad nízku kapitálovú náročnosť v podobe minimálnej výšky základného imania (250,- EUR) a možnosti navýšenia kapitálu spoločnosti (Marônek, 2020).

Benko vo svojom článku ako výhody taktiež opisuje nízku kapitálovú náročnosť a dopĺňa ich o obmedzené ručenie komanditistov – výhoda predovšetkým pred verejnou obchodnou spoločnosťou a vyplácanie preddavkov na podiel zisku komplementárov – keďže vyplácanie preddavkov je zakázané v akciovej spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným.

Ako nevýhody vníma potrebu minimálne dvoch spoločníkov, či už fyzických alebo právnických osôb. Táto nevýhoda vyplýva z obľúbenosti tzv. *jednoosobových s.r.o* – spoločnosti, ktoré majú len jedného člena. Ďalšou nevýhodou komanditnej spoločnosti je, že musí platiť daňovú licenciu, teda minimálnu daň, ktorú musí právnická osoba odvieť štátu za každé zdaňovacie obdobie. Tá sa odvíja od ročného obratu podľa § 46b, zákona o dani z príjmov. Ako poslednú nevýhodu Benko uvádza neobmedzené ručenie komplementárov, ktoré tiež môže záväziť pri výbere inej právnej formy podnikania, napríklad spoločnosti s ručením obmedzeným (Benko, 2015).

Ďalšia nevýhoda komanditnej spoločnosti sa môže objaviť v prípade, že spoločenská zmluva rozdelí 100% zisku v prospech komplementára. V takejto spoločnosti sa zisk zdaní dvakrát, keďže komplementár je povinný uhradiť daň z príjmu z celého zisku a zároveň komanditná spoločnosť hradí aj daňovú licenciu. Na tento fakt upozornil vo svojom rozhovore pre časopis Trend Ján Marônek. Ten taktiež dodáva, že

daňové licencie diskriminujú niektoré právne formy podnikania. Práve komanditná spoločnosť, ktorá je pre svoje nízke kapitálové zaťaženie obľúbená u malých podnikateľov, spadá do tejto kategórie. Súčasná legislatíva podľa neho znižuje chuť do podnikania, demotivuje a to môže podľa jeho názoru viesť k úplnému zániku tejto právnej formy (Kollárová, 2015).

1.2 Komanditná spoločnosť v zahraničí

1.2.1 Všeobecné vymedzenie k.s. v zahraničí

Na to, aby sme sa dozvedeli o začiatkoch a základoch komanditnej spoločnosti je potrebné pozrieť sa do Talianska. Na tomto území sa totižto prvý krát vyskytuje samotný pojem komanditná spoločnosť. Tento typ partnerstva, v Taliansku nazývaný ako „società in accomandita“ mal dva základné znaky, ktoré boli blízko spojené. Tými boli jasná úprava aktívneho a pasívneho partnera a dvojstupňový spôsob ručenia. V praxi mala spoločnosť jedného alebo viacerých riadiacich spoločníkov, ktorí spoločnosť viedli, manažovali a ručili neobmedzene, a súčasne v nej pôsobil aspoň jeden tichý spoločník v roli investora, ktorý poskytoval spoločnosti zdroje a ručil len za svoj vlastný kapitál. Tento typ spoločnosti sa začal používať v šestnástom storočí v talianskych provinciách ako Lucca, Florencia či Bologna. V Janove bol rozšírený podobný typ partnerstva – pocestný predajca uzavrel zmluvu s pasívnym investorom a akýkoľvek zisk si rozdelili v pomere 3:1 v prospech investora. Cestujúci tak bol odmenený za svoje zručnosti, čas a prácu a investor úspešne profitoval, obmedzoval riziko straty len na vlastný kapitál a zároveň rozšíril svoje investičné portfólio. (Lorenzini, 2018).

V anglicky hovoriacich krajinách funguje tzv. „Limited partnership“ na podobných princípoch ako na Slovensku. „General partner“ riadi spoločnosť, zatiaľ čo „limited partner“ do spoločnosti investuje, avšak v spoločnosti nevykonáva žiadne rozhodnutia a za dlhy spoločnosti osobne neručí. Spoločnosť je často využívaná investormi, ktorí si želajú zveriť manažment spoločnosti do rúk „general“ partnera. Ďalšou zaužívanou právnou formou je aj rodinné komanditné partnerstvo (FLP). V tomto prípade členovia rodiny spoločne združujú peniaze za účelom uskutočnenia obchodného projektu (Murray, 2020).

V Českej republike sa komanditná spoločnosť taktiež zaraďuje medzi osobné spoločnosti, aj keď niektorými črtami pripomína spoločnosť kapitálovú. Využíva sa v spoločnostiach všetkých veľkostí.

V obchodnom práve Španielska nazývame takýto typ spoločnosti Sociedad comanditaria, a jej právna úprava je definovaná v španielskom obchodnom zákonníku – Código de Comercio. Jej základným znakom je existencia osobného a kapitálového charakteru vlastníka (Baňáková – Matrtaj, 2018).

V právnych systémoch Nemecka, Rakúska, Belgicka či Holandska sa zasa stretávame s pojmom „Kommanditgesellschaft“, kedy sa za názvom spoločnosti používa skratka KG. V spoločnosti znovu vystupujú dva typy spoločníkov, komplementári a komanditisti. Okrem toho ale nemecké krajiny poznajú aj kapitálový druh komanditnej spoločnosti. Takáto spoločnosť nesie názov „Kommanditgesellschaft auf Aktien“ (KGaA) a komanditisti v nej zohrávajú rolu akcionárov (Sabo, 2005).

1.2.2 Korene komanditnej spoločnosti

Výhody, ktoré vyplývali z obmedzeného ručenia investorov viedli k zvýšenému počtu investícií mimo rodinných biznisov a spoločností. Predovšetkým sa zámožné vplyvné osobnosti v minulosti zameriavali na mladých a šikovných obchodníkov, ktorí mali predajné zručnosti, avšak nevlastnili dostatok kapitálu na podnikanie. Na tento typ spoločnosti sa teda buď môžeme pozeráť ako na zmluvu, ktorým obchodník získava zdroje, alebo ako na spôsob získavania pracovnej sily z pohľadu investora.

Komanditná spoločnosť môže hrať hlavnú úlohu v rozvoji celého odvetvia priemyslu, ako tomu bolo napríklad v prípade podnikania s hodváhom v Taliansku. V sedemnástom storočí, keď upadal trh s tradičnou vlnou, sa vďaka komanditným spoločnostiam rozvinul trh s hodváhom – a to presunom kapitálu od bohatých rodín do rúk obchodníkov s hodváhom. Rizikový trh sa tak prostredníctvom obmedzeného ručenia investorov rozvinul práve vďaka manažérskym a predajným zručnostiam obchodníkov, ktorí by v inom prípade túto možnosť nemali. K takýmto investíciám došlo vo Florencii, Bologni, Miláne či Trentine.

Problémom pri skúmaní histórie komanditných spoločností sú ale rozdiely v legislatívach a neúplnosti v zmluvách. Mnohé zmluvy v minulosti neboli uzatvárané za prítomnosti notárov a tak nespĺňajú náležitosti, podľa ktorých môžeme takéto

spoločnosti rozoznávať. Zatiaľ čo provincie Bologna a Toskánsko zaviedli regulácie a registre spoločností, v ostatných, menej rozvinutých spoločnostiach je potrebné vyhľadávať iné zdroje, ktoré hovoria o ručení a riadení v spoločnostiach. Najlepším miestom, kde sa tieto skutočnosti nachádzajú sú spoločenské zmluvy firiem a obežné listy, ktoré talianske firmy vydávali a upozorňovali nimi ostatných podnikateľov na informácie o svojej spoločnosti (Lorenzini, 2018).

Van Hofstraeten zasa používa v prípade odlišovania Antwerpských komanditných spoločností kritérium, či sa tichý spoločník, teda ten, ktorého meno sa nevyskytuje v názve firmy, nezúčastňuje na riadení spoločnosti a ani pri predaji. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že obmedzené ručenie môže byť odôvodnené len v prípade, že sa takýto spoločník neangažuje na vedení spoločnosti. Spoločník, ktorý ručí obmedzene a rozhodol sa zasahovať do riadenia spoločnosti by tak mohol byť nútený niesť rovnakú zodpovednosť a ručenie ako spoločníci, ktorí sa na riadení zúčastňujú.

Pri jeho skúmaní histórie komanditných spoločností v Belgicku narazil taktiež na problém ich identifikovania. Spoločenské zmluvy v šestnástom storočí nerozlišovali medzi právnymi formami a samotný pojem komanditná spoločnosť sa nepoužíval, avšak jej znaky boli v mnohých spoločnostiach prítomné. Tento typ spoločnosti viedol k rozvoji obchodu medzi nižšími vrstvami spoločnosti aj v Belgicku. Poskytoval príležitosť pre bežných ľudí, ktorí tak mohli zbohatnúť na základe svojich zručností. Panovníci a zámožní páni navyiac neriskovali svoj status, keďže v spoločnostiach figurovali len ako investori a ich meno sa na základe spoločenskej zmluvy nemohlo vyskytovať v názve spoločnosti (Van Hofstraeten, 2015).

2 Ciele práce

Základným cieľom bakalárskej práce je identifikovať hlavné dôvody podnikateľov pri výbere komanditnej spoločnosti ako právnej formy podnikania.

Hlavným predpokladom naplnenia primárneho cieľa je stanovenie a následná realizácia čiastkových úloh reprezentujúcich **parciálne ciele**, medzi ktoré patrí systematizácia poznatkov o komanditnej spoločnosti v podmienkach SR, identifikácia výhod a nevýhod komanditnej spoločnosti v porovnaní s ostatnými právnymi formami, nájdenie najfrekvencovanejších oblastí pôsobenia komanditných spoločností a realizácia rozhovorov s komanditnými spoločnosťami, ktoré ponúknu vnútorný pohľad na problematiku. V práci sme sa navyše zaoberali analýzou obchodného registra z pohľadu problematiky komanditných spoločností.

Cieľom práce tak bolo aj zodpovedanie nasledujúcich výskumných otázok:

- Do akej hĺbky a v akej kvalite upravuje slovenská legislatíva komanditné spoločnosti?
- Aké sú výhody a nevýhody komanditnej spoločnosti v porovnaní s ostatnými právnymi formami?
- S akými problémami sa stretávajú spoločníci komanditnej spoločnosti na Slovensku?
- V akej miere vplýva oblasť pôsobenia spoločnosti s výberom právnej formy podnikania?
- Kto využíva formu komanditnej spoločnosti najčastejšie?

3 Metodika práce a metody skúmania

V bakalárskej práci sme použili viaceré metódy, ktoré boli potrebné pre presné opísanie problematiky a dosiahnutie žiadaných výsledkov. V teoretickej časti práce sme používali predovšetkým metódy abstrakcie, komparácie a analýzy. Tieto metódy boli aplikované na právne vymedzenie komanditnej spoločnosti v slovenskej legislatíve, na odbornú literatúru spojenú s danou tematikou a na internetové články, ktoré súviseli s našou témou.

Následne sme v praktickej časti využili analýzu Obchodného registra SR a vykonali štruktúrované rozhovory s komanditnými spoločnosťami. Údaje získané z obchodného registra boli využité pre potreby testovania stanovených hypotéz. Hypotézy boli testované chí kvadrátovým testom. Konkrétne údaje týkajúce sa výberu vzorky pri analýze sú opísané v kapitole 4.1.1.

Rozhovory boli pre hygienické opatrenia týkajúce sa pandémie ochorenia COVID-19 realizované online formou v podobe emailovej komunikácie.

Výsledky týchto činností sme zhrnuli pomocou komparácie a syntézy.

4 Výsledky práce

Po zhodnotení údajov Štatistického úradu a dostupných databáz webového portálu FinStat v kapitole 1.1.5 môžeme predpokladať, že komanditné spoločnosti v podnikateľskom prostredí strácajú svoju historickú pozíciu a dôležitosť spomenutú v kapitole 1.2.2.

V našej bakalárskej sme chceli metódami vedeckého bádania hlbšie pochopiť príčiny tohto javu. Ďalej sme chceli vytvoriť priestor na diskusiu o budúcnosti tejto právnej formy v systéme slovenskej legislatívy. Našou prácou sme taktiež chceli rozšíriť znalosti o tejto právnej forme podnikania.

4.1 Analýza obchodného registra

4.1.1 Základný súbor a skúmaná vzorka

Zdrojom údajov pri realizovaní výskumu boli skutočnosti uvedené v obchodnom registri. Presná **veľkosť základných súborov** sa líši v závislosti od zdroja, z ktorej túto informáciu získavame.

V obchodnom registri pri vyhľadávaní spoločností s ručením obmedzeným dostaneme k počtu 299330 právnych subjektov. Počet komanditných spoločností sme taktiež hľadali v obchodnom registri a týmto spôsobom sme našli 1320 komanditných spoločností.

Pri analýze obchodného registra a následnej komparácii komanditných spoločností so spoločnosťami s ručením obmedzeným sme vybrali **vzorku 430 spoločností** z oboch vybraných skupín.

Prostredníctvom štatistických kalkulácií pri hladine významnosti 95% a intervalu spoľahlivosti $\alpha=5$ sme určili minimálnu veľkosť vzorky pre dosiahnutie relevantných výsledkov. Pre 233 117 spoločností s ručením obmedzeným by takáto vzorka mala obsahovať 384 prvkov, zatiaľ čo pre 1 320 komanditných spoločností by vzorka mala obsahovať minimálne 298 skúmaných subjektov (Sample Size Calculator, www.surveysystem.com).

Pre výber vzorky sme použili metódu náhodného stratifikovaného výberu. Spoločnosti sme rozdelili na základe ich obchodného názvu a z každej skupiny sme

vybrali náhodný počet spoločností. Takýto výber mal za úlohu zabezpečiť reprezentatívnosť vzorky. Účelom oblastného výberu bolo odstránenie štatistickej chyby zaujatosti, pri ktorej obchodné názvy spoločností mohli indikovať ich predmet podnikania.

4.1.2 Výskumné hypotetické tvrdenia

Pre potreby tejto analýzy sme si stanovili hypotézy, ktoré budeme v neskoršej časti testovať. Hypotézy vychádzajú z cieľov našej práce uvedených v kapitole č.2. Hypotézy boli stanovené na základe študovanej literatúry a dostupných štatistík uvedených v Tabuľke č.1, Tabuľke č.2 a Tabuľke č.3.

Hypotéza č.1 - Predpokladáme, že predmet podnikania je nezávislý od právnej formy obchodnej spoločnosti.

Hypotéza č.2 – Komanditné spoločnosti nie sú v krajoch SR zastúpené rovnako ako spoločnosti s ručením obmedzeným.

Hypotéza č.3 - Predpokladáme, že počet pôsobiacich komanditných spoločností založených v posledných rokoch je menší ako počet pôsobiacich s.r.o založených v rovnakom období.

4.1.3 Výsledky skúmania

V nasledujúcej časti si charakterizujeme výsledky analýzy obchodného registra. Ako bolo spomínané v opise veľkosti vzorky, skúmanými prvkami boli 430 komanditné spoločnosti a 430 spoločností s ručením obmedzeným. Pre úplnosť dopĺňame, že tieto údaje boli aktuálne k dátumu 18.3.2021.

Ako prvú skúmanú charakteristiku komanditných spoločností sme si vybrali účasť spoločností s ručením obmedzeným na ich vedení, konkrétne teda v roli komplementára komanditnej spoločnosti. V 430 komanditných spoločnostiach je tento právny subjekt zastúpený v roli komplementára v 336 prípadoch. To tvorí **78,14%** skúmaných subjektov.

Následne sme skúmali predmet činnosti spoločností uvedený v obchodnom registri. Tie sme rozdelili do ôsmich kategórií. Komanditné spoločnosti boli do kategórií zaradené na základe vlastného uváženia podloženého predmetom činnosti uvedenom v obchodnom registri, obchodným menom spoločnosti a informáciách získaných o skúmaných subjektoch. Kategórie sú tak inšpirované Štatistickou klasifikáciou ekonomických činností SK NACE Rev. 2. Kategória ‚Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu‘ obsahuje aj maloobchodné a veľkoobchodné činnosti spoločností. Do kategórie ‚Výrobná činnosť‘ sme zaraďovali prevažne priemyselnú a remeselnú výrobu. V kategórii ‚Iné‘ sú zastúpené menej časté predmety podnikania v skúmanej oblasti – predovšetkým poľnohospodárske a stavebné činnosti. Kompletný zoznam kategórií, spolu s ich distribučným rozdelením je možné sledovať v tabuľke č.4.

Tabuľka č.4 – Prehľad komanditných spoločností podľa predmetu podnikania.

Predmet činnosti komanditných spoločností	Počet spoločností	% vyjadrenie
Poradenské, daňové a účtovnícke služby	90	20,93%
Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu	169	39,30%
Realitná činnosť	28	6,51%
Výrobná činnosť	22	5,12%
Konkurz a reštrukturalizácia	18	4,19%
Informačné a počítačové služby	28	6,51%
Poskytovanie úverov	34	7,91%
Iné	41	9,53%

Vlastné spracovanie dát komanditných spoločností podľa údajov <https://orsr.sk/>

Ďalšou skúmanou premennou bolo sídlo obchodných spoločností. Spoločnosti sme podľa tohto kritéria zaraďovali do ôsmich kategórií na základe samosprávnych krajov. Cieľom bolo zistiť, či sa komanditná spoločnosť využíva častejšie v niektorých z krajov pri spätnom porovnaní so sídlami spoločností s ručením obmedzeným. Výsledky analýzy sídiel k.s. je možné vidieť v tabuľke č.5.

Tabuľka č.5 – Prehľad komanditných spoločností podľa sídla obchodnej spoločnosti.

Sídlo komanditných spoločností	Počet spoločností	% vyjadrenie
Bratislavský kraj	300	69,77%
Trnavský kraj	14	3,26%
Trenčiansky kraj	13	3,02%
Nitriansky kraj	21	4,88%
Žilinský kraj	45	10,47%
Banskobystrický kraj	15	3,49%
Prešovský kraj	9	2,09%
Košický kraj	13	3,02%

Vlastné spracovanie dát komanditných spoločností podľa údajov <https://orsr.sk/>

Poslednou skúmanou vlastnosťou komanditných spoločností bol ich rok vzniku, alebo teda deň zápisu do obchodného registra. Komanditné spoločnosti sme v tomto prípade zaraďovali do štyroch intervalov, kde prvé tri ohraňovali päťročné obdobia a posledná kategória zahŕňala spoločnosti, ktoré vznikli pred týmto obdobím (spoločnosti vzniknuté pred rokom 2005). Zaznamenané udalosti sú spracované v tabuľke č.6.

Tabuľka č.6 – Prehľad komanditných spoločností podľa dátumu vzniku.

Rok vzniku komanditných spoločností	Počet spoločností	% vyjadrenie
2020 - 2016	101	23,49%
2015 – 2011	201	46,74%
2010 – 2006	82	19,07%
2005 -	46	10,7%

Vlastné spracovanie dát komanditných spoločností podľa údajov <https://orsr.sk/>

Rovnaké faktory sme skúmali aj na rovnako veľkej vzorke spoločností s ručením obmedzeným. Najčastejšie predmety podnikania, ktoré v tomto prípade spadali pod kategóriu „Iné“ boli stavebné a poľnohospodárske činnosti. Faktor charakteru komplementára v tomto prípade pre zjavné dôvody meraný nebol. V tabuľkách č.7, č.8,

a č.9 tak môžeme vidieť výsledky skúmania spoločností s ručením obmedzeným a ich porovnanie s výsledkami komanditných spoločností.

Tabuľka č.7 – Predmet podnikania s.r.o. a porovnanie s k.s.

Predmet činnosti s.r.o.	Počet spoločností	% vyjadrenie	Rozdiel medzi s.r.o. a k.s. (absolútne vyjadrenie)
Poradenské, daňové a účtovnícke služby	26	6,05%	-64
Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu	254	59,07%	85
Realitná činnosť	16	3,72%	-12
Výrobná činnosť	20	4,65%	-2
Konkurz a reštrukturalizácia	0	0,0%	-18
Informačné a počítačové služby	13	3,02%	-15
Poskytovanie úverov	1	0,23%	-33
Iné	100	23,26%	59

Vlastné spracovanie údajov podľa <https://orsr.sk/>

Tabuľka č.8 – Sídlo s.r.o. a porovnanie s k.s.

Sídlo s.r.o.	Počet spoločností	% vyjadrenie	Rozdiel medzi s.r.o. a k.s. (absolútne vyjadrenie)
Bratislavský kraj	168	39,07%	-132
Trnavský kraj	47	10,93%	33
Trenčiansky kraj	22	5,12%	9
Nitriansky kraj	53	12,33%	32
Žilinský kraj	30	6,98%	-15
Banskobystrický kraj	33	7,67%	18
Prešovský kraj	36	8,37%	27
Košický kraj	41	9,53%	28

Vlastné spracovanie údajov podľa <https://orsr.sk/>

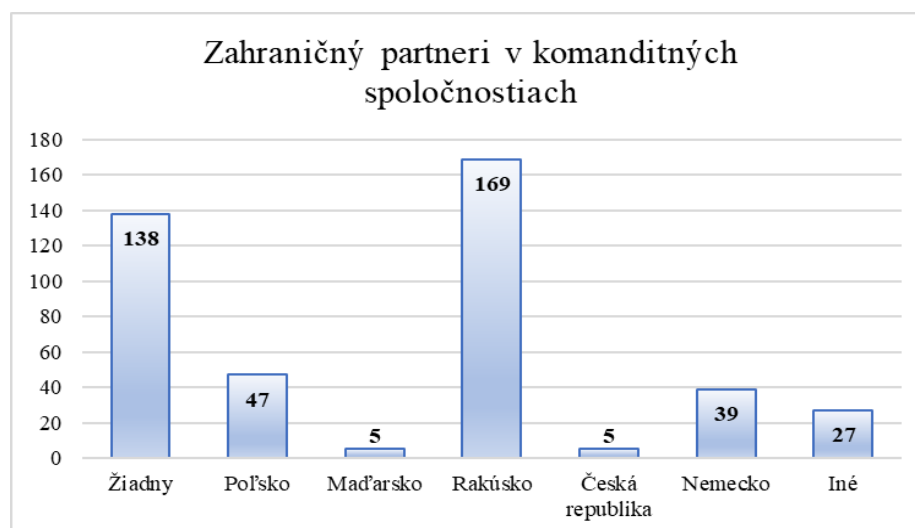
Tabuľka č.9 – Dátum vzniku s.r.o. a porovnanie s k.s.

Rok vzniku s.r.o.	Počet spoločností	% vyjadrenie	Rozdiel medzi s.r.o. a k.s. (absolútne vyjadrenie)
2020 - 2016	90	20,93%	-11
2015 – 2011	82	19,07%	-119
2010 – 2006	84	19,53%	2
2005 -	174	40,47%	128

Vlastné spracovanie údajov podľa <https://orsr.sk/>

Pri získavaní údajov sme si všimli, že značná časť komanditných spoločností obsahuje aspoň jedného zahraničného partnera. Odkiaľ tieto subjekty pochádzali a aký častý bol ich výskyt sme zaznačili do grafu č.1.

Graf č.1 – Zahraniční partneri komanditných spoločností

Vlastné spracovanie údajov podľa <https://orsr.sk/> (Excel)

4.1.4 Vyhodnotenie výsledkov

Pri pohľade na výsledky skúmania je možné opísať niektoré skutočnosti podrobnejšie. V tejto podkapitole sa budeme snažiť vyhodnotiť a interpretovať zistené informácie.

Prvou zistenou skutočnosťou je, že komanditná spoločnosť je zvyčajne využívaná právnickými osobami (konkrétne spoločnosťami s ručením obmedzeným)

v roli komplementára a ďalšej, inej spoločnosti, v roli komanditistu. Pri zbieraní dát sme pozorovali odchýlku od tohto javu napríklad pri spoločnostiach, ktoré poskytujú úvery alebo pôžičky z peňažných zdrojov. Na skúmanom súbore sa tak s.r.o. v úlohe komplementára ocitla takmer v štyroch pätinách prípadov (336 spoločností, 78,14%).

Ďalším pozorovaným javom boli odlišnosti v predmete podnikania komanditných spoločností a spoločností s ručením obmedzeným. V komanditných spoločnostiach sa pomerovo častejšie stretávame s oblasťami, ktoré sú založené na odbornom ľudskom kapitáli – ako napríklad v oblasti poradenstva a účtovníctva. Podstatný rozdiel bol zaznamenaný aj pri vykonávaní správcovskej činnosti podľa zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov. Takýto predmet činnosti vykonávali len komanditné spoločnosti (18 spoločností, 4,19%). Rovnako rozdielovou činnosťou bolo poskytovanie úverov alebo pôžičiek z peňažných zdrojov získaných výlučne bez verejnej výzvy a bez verejnej ponuky majetkových hodnôt – činnosť prevádzkovaná prevažne poľskými podnikateľmi (činnosť vykonávaná 34 komanditnými spoločnosťami – 7,91%, no len jednou s.r.o. – 0,23%).

V rámci spoločností s ručením obmedzeným sme zaznamenali väčší počet spoločností zameraných na činnosť sprostredkovateľa v obchode, ktorá obsahovala aktivity maloobchodníkov a veľkoobchodníkov (59,07% s.r.o., resp. 39,3% k.s.). Ďalšou rozdielovou činnosťou bola skupina „Iné“, ktorú zväčša okupovali spoločnosti zamerané na stavebné činnosti.

Pri analýze sídiel obchodných spoločností sme zaznamenali vyrovnanejšiu distribúciu s.r.o. medzi krajinami SR ako v prípade komanditných spoločností. Takmer 70% komanditných spoločností sídli v Bratislavskom kraji, čo je o 30 percentuálnych bodov viac ako pri spoločnostiach s ručením obmedzeným.

Posledným skúmaným faktorom bol dátum vzniku spoločností. Zo získaných dát vyplýva, že až 89,3% komanditných spoločností zapísaných v obchodnom registri vzniklo v posledných pätnástich rokoch. Viac než polovica (52,34%) z týchto spoločností vznikla v rokoch 2011 až 2015 (46,73% z celej vzorky).

Toto rozdelenie sa výrazne líši od rozdelenia pozorovaných spoločností s ručením obmedzeným. Až 40,47% s.r.o. pôsobiach na Slovensku vzniklo pred rokom 2005. Nasledujúce päťročné intervaly sú rovnomerne zastúpené, kde najväčší rozdiel medzi obdobiami neprevyšuje hranicu 2 percentuálnych bodov.

4.1.5 Testovanie hypotéz

Ako všetky hypotézy vo vedeckých prácach, aj tie naše si vyžadovali svoju verifikáciu a vyvodenie istých záverov. K overeniu našich hypotéz sme použili chí kvadrátový test nezávislosti.

Prvá testovaná hypotéza v znení „Predpokladáme, že predmet podnikania je nezávislý od právnej formy obchodnej spoločnosti.“ bola overená na základe výsledkov štatistickej analýzy obchodného registra. Porovnávané boli údaje, ktoré sa týkali predmetu podnikania v komanditných spoločnostiach a spoločnostiach s ručením obmedzeným.

Predmety podnikania boli začlenené do ôsmich kategórií, menovite kategórie poradenské, daňové a účtovnícke služby, sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, realitná činnosť, výrobné činnosti, konkurz a reštrukturalizácia, informačné a počítačové služby, poskytovanie úverov a iné. Následne sme zisťovali početnosť v k.s., resp. s.r.o. v týchto kategóriách. Takto spracované údaje boli pomocou programu Excel vyhodnotené v teste nezávislosti. Zistené hodnoty sú zaznamenané v tabuľke č.10.

Tabuľka č.10 – Test nezávislosti – Hypotéza č.1

Results			
	s.r.o.	k.s.	Row Total
Poradenské, daňové a účtovnícke služby	26 (58) [17.66]	90 (58) [17.66]	116
Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu	254 (211.5) [8.54]	169 (211.5) [8.54]	423
Iné	100 (70,5) [12.34]	41 (70,5) [12.34]	141
Realitná činnosť	16 (22) [1,64]	28 (22) [1,64]	44
Výrobné činnosti	20 (21) [0.05]	22 (21) [0.05]	42
Konkurz a reštrukturalizácia	0 (9) [9]	18 (9) [9]	18
Informačné a počítačové služby	13 (20.5) [2.74]	28 (20.5) [2.74]	41
Poskytovanie úverov	1 (17.5) [15.56]	34 (17.5) [15.56]	35
Column Total	430	430	860
*Observed value (Expected value) [Test statistic]			
Test statistic total = 135,0487; Degrees of Freedom = 7			
p-value=5,53E-26			

Vlastné spracovanie údajov podľa <https://orsr.sk/>

Na základe získaných údajov prezentovaných v tabuľke sa nám naše hypotetické tvrdenie č.1 **nepotvrdilo**, zamietame nulovú hypotézu a je možné povedať, že predmet podnikania je závislý od právnej formy obchodnej spoločnosti.

Hypotézu č.2 - „Komanditné spoločnosti nie sú v krajoch SR zastúpené rovnako ako spoločnosti s ručením obmedzeným.“ sme taktiež testovali v podobe χ^2 testu nezávislosti. Aj pri tejto hypotéze sme porovnávali údaje komanditných spoločností a spoločností s ručením obmedzeným.

Tabuľka č.11 – Test nezávislosti – Hypotéza č.2

Results			
	s.r.o.	k.s.	Row Total
Bratislavský kraj	168 (234) [18.62]	300 (234) [18.62]	468
Trnavský kraj	47 (30.5) [8.93]	14 (30.5) [8.93]	61
Trenčiansky kraj	22 (17.5) [1.16]	13 (17.5) [1.16]	35
Nitriansky kraj	53 (37) [6.92]	21 (37) [6.92]	74
Žilinský kraj	30 (37.5) [1.5]	45 (37.5) [1.5]	75
Banskobystrický kraj	33 (24) [3.36]	15 (24) [3.36]	48
Prešovský kraj	36 (22.5) [8.1]	9 (22.5) [8.1]	45
Košický kraj	41 (27) [7.26]	13 (27) [7.26]	54
Column Total	430	430	860
*Observed value (Expected value) [Test statistic]			
Test statistic total = 111,7039; Degrees of Freedom = 7			
p-value=4,06774E-21			

Vlastné spracovanie údajov podľa <https://orsr.sk/>

Na základe týchto výsledkom **potvrdzujeme** naše hypotetické tvrdenie. Právna forma podnikania vplýva na distribúciu obchodných spoločností v krajoch a toto rozdelenie je teda závislé.

Rovnakým spôsobom sme testovali aj hypotézu č.3 v znení „Predpokladáme, že počet pôsobiacich komanditných spoločností založených v posledných rokoch je menší ako počet pôsobiacich s.r.o. založených v rovnakom období.“, a to porovnávaním časových intervalov, ktoré obsahovali dátumy vzniku komanditných spoločností a spoločností s ručením obmedzeným. Vstupné hodnoty testu nezávislosti a výsledky sú znázornené v tabuľke č.12.

Tabuľka č.12 – Test nezávislosti – Hypotéza č.3

Results					
	2016-2020	2011-2015	2006-2010	-2005	Row Total
k.s.	101 (95.5) [0.32]	201 (141.5) [25,02]	82 (83) [0.01]	46 (110) [37,24]	430
s.r.o.	90 (95.5) [0.32]	82 (141.5) [25,02]	84 (83) [0.01]	174 (110) [37,24]	430
Column Total	191	283	166	220	860
*Observed value (Expected value) [Test statistic]					
Test statistic total = 125,169; Degrees of Freedom = 3					
p-value=5,94E-27					

Vlastné spracovanie údajov podľa <https://orsr.sk/>

Pomocou testu nezávislosti sme zistili, že rok vzniku je závislý od právnej formy podnikania – čím **odmietame** naše hypotetické tvrdenie č.3. Počet pôsobiacich komanditných spoločností, ktoré vznikli v posledných rokoch je väčší ako v prípade s.r.o.

4.2 Rozhovory s komanditnými spoločnosťami

V záujme rozšíriť naše znalosti a pochopenie pre tému nášho vedeckého bádania sme sa rozhodli online formou osloviť komanditné spoločnosti. Emailom sme ich teda požiadali o ich čas a zodpovedanie nasledujúcich otázok:

Otázka č.1: Mohli by ste nám v krátkosti predstaviť Vašu spoločnosť a v akej oblasti podnikáte?

Otázka č.2: Z akého dôvodu ste si ako formu podnikania vybrali práve komanditnú spoločnosť?

Otázka č.3: Aké výhody vnímate pri podnikaní formou komanditnej spoločnosti?

Otázka č.4: Aké nevýhody vnímate pri podnikaní formou komanditnej spoločnosti?

Otázka č.5: Myslíte, že komanditná spoločnosť je využívaná na Slovensku dostatočne?

Otázka č.6: Ak by ste mali možnosť upraviť komanditnú spoločnosť k lepšiemu, aké zmeny by ste navrhovali?

Ako prvú odpoveď sme obdržali priateľskú odpoveď od správcu konkurzov a reštrukturalizácie z Vranova nad Topľou. V nej sme zaznamenali negatívny postoj k forme komanditnej spoločnosti, ktorá so sebou podľa tohto podnikateľa prináša mnoho komplikácií. Túto formu podnikania si náš respondent vybral na základe obmedzenia, podľa ktorého ako správca konkurznej podstaty môže právnická osoba pôsobiť len pod hlavičkou komanditnej spoločnosti.

V druhom realizovanom rozhovore sme sa skontovali so spoločnosťou, ktorá sa zaoberá poskytovaním daňového a účtovného poradenstva, ako aj samotným vedením účtovníctva. Táto spoločnosť, podobne ako náš predchádzajúci opýtaný, si svoju právnu formu vyberala z dôvodu obmedzenia právnej formy obchodnej spoločnosti v oblasti daňového poradenstva v čase vzniku spoločnosti. Výhody z využívania komanditnej spoločnosti podľa respondenta nevyplývajú, avšak opäť sme zaznamenali rovnaký postoj k nevýhodám – zvýšená komplikovanosť a administratíva z hľadiska spracovania účtovníctva. Z týchto dôvodov si náš respondent myslí, že sa komanditná spoločnosť využíva dostatočne, aj keď zriedkavo.

V poslednom, v poradí treťom rozhovore sme sa spojili so správcovskou spoločnosťou KASATKIN Recovery, k. s. S ich povolením sem vkladáme odpovede tejto spoločnosti:

Otázka č.1: „Mohli by ste nám v krátkosti predstaviť Vašu spoločnosť a v akej oblasti podnikáte?“

Odpoveď č.1: „Sme konkurzná a reštrukturalizačná správcovská spoločnosť. Zaoberáme sa správou a vedením konkurzov iných spoločností a dlžníkov, reštrukturalizáciou spoločnosti a správou oddlžení fyzických osôb, tzv. osobných bankrotov. Všetky činnosti vykonávame v súlade so zákonom č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov a zákona č. 8/2005 Z.z. o správcoch v znení neskorších predpisov.“

Otázka č.2: „Z akého dôvodu ste si ako formu podnikania vybrali práve komanditnú spoločnosť?“

Odpoveď č.2: „Túto formu sme si vybrali z dôvodov, že sme viacerí správcovia mali záujem vykonávať činnosť spoločne pod jednou „hlavičkou“ a zákon č. 8/2005 Z.z. o správcoch umožňuje vykonávať činnosť len pod právnou formou verejnej

obchodnej spoločnosti alebo komanditnej spoločnosti. Komanditnú spoločnosť sme si vybrali pre jej výhodnosť oproti verejnej obchodnej spoločnosti, nakoľko zodpovednosť a podiel na výsledku podnikania sa dá rozvrhnúť medzi tzv. komanditistu a komplementára.“

Otázka č.3: „Aké výhody vnímate pri podnikaní formou komanditnej spoločnosti?“

Odpoveď č.3: „Výhodu vidíme v tom, že viaceré osoby sa môžu spojiť do jedného podniku a určiť si rôzne role vo firme, rôznu zodpovednosť a podiel na výsledku podnikania. Komanditista môže sledovať len svoj podiel na výsledku podnikania a iný záujem nemá. Komplementári môžu fyzicky v spoločnosti fungovať, konať navonok za spoločnosť a môžu mať iný podiel na výsledkoch podnikania. Komanditista vnesie do spoločnosti nejaký kapitál vo forme vkladu a komplementár nemusí žiadny vklad priniesť a podieľa sa na spoločnosti len prostredníctvom svojich výkonov a pritom môže mať podiel na výsledku podnikania.“

Otázka č.4: „Aké nevýhody vnímate pri podnikaní formou komanditnej spoločnosti?“

Odpoveď č.4: „Nevýhodou je zodpovednosť komplementárov za spoločnosť celým svojim majetkom a zdaňovanie príjmov a odvodové povinnosti komplementára oproti príjmom komanditistu. Ale to je spojené s týmto druhom spoločnosti.“

Otázka č.5: „Myslíte, že komanditná spoločnosť je využívaná na Slovensku dostatočne?“

Odpoveď č.5: „Myslíme si, že je využívaná len tam, kde je to nevyhnutnosť z pohľadu osobitných zákonov. Ide o ojedinelú formu podnikania.“

Otázka č.6: „Ak by ste mali možnosť upraviť komanditnú spoločnosť k lepšiemu, aké zmeny by ste navrhovali?“

Odpoveď č.6: „Nemáme žiadne návrhy na zmenu. Úprava je jednoduchá a dostačujúca. Ak niekto nemá záujem ísť touto cestou má dostatok iných možností podnikáť v inej právnej forme.“

5 Diskusia

V tejto záverečnej práci sme využili viacero metód, ktoré nám umožnili splnenie vopred stanovených cieľov opísaných v druhej kapitole.

V teoretickej časti bakalárskej práce sme si priblížili pojem komanditná spoločnosť a jeho definovanie v rámci platnej legislatívy SR. Následne sme sa taktiež pozreli na rozdiely medzi komanditnými spoločnosťami pôsobiacimi na Slovensku a v zahraničí. Zo študovanej literatúry vyplýva, že komanditná spoločnosť je v zahraničí obsiahnejšie definovaná, používa sa častejšie a v spoločnostiach všetkých veľkostí.

Z historického hľadiska sa táto forma používala zvyčajne na získavanie zdrojov potrebných k podnikaniu, keďže distribúcia majetku širokej verejnosti bola extrémnejšia a nie všetci schopní podnikatelia a obchodníci si mohli dovoliť prevádzkovať, resp. založiť vlastný podnik. V súčasnosti existuje množstvo štátnych i súkromných foriem podpory nezávislého podnikania a pravdepodobne z tohto dôvodu sa komanditná spoločnosť na tento účel nepoužíva.

V praktickej časti sme využívali analýzu obchodného registra a štruktúrované rozhovory s komanditnými spoločnosťami aby sme nielen kvantifikovali situáciu na Slovensku, ale aj získali konkrétne názory od samotných predstaviteľov študovanej problematiky.

Hypotéza č.1 v znení „Predpokladáme, že predmet podnikania je nezávislý od právnej formy obchodnej spoločnosti.“ sa nám po testovaní **nepotvrdila**. Zo študovaných údajov sme zistili, že existuje výrazná rozdielnosť medzi predmetmi podnikania v rámci komanditných spoločností a spoločnosťami s ručením obmedzeným. Po rozhovoroch s komanditnými spoločnosťami sme identifikovali aj príčinu tohto javu – legislatívne obmedzenia v rámci niektorých oblastiach podnikania.

Hypotéza č.2 v znení „Komanditné spoločnosti nie sú v krajoch SR zastúpené rovnako ako spoločnosti s ručením obmedzeným.“ bola pomocou testu nezávislosti **potvrdená**. Distribúcia komanditných spoločností v krajoch sa výrazne líši od distribúcie spoločností s ručením obmedzeným. Tento fakt pravdepodobne súvisí aj s odlišnosťami v predmete podnikania.

Hypotéza č.3 „Predpokladáme, že počet pôsobiacich komanditných spoločností založených v posledných rokoch je menší ako počet pôsobiacich s.r.o. založených v rovnakom období“ sa nám v skúmaní **nepotvrdila**. Z dostupných údajov FinStatu

(Tabuľka č.2, Tabuľka č.3) sme zaznamenali, že tempo zakladania nových komanditných spoločností klesá. Pri skúmaní obchodného registra sme ale objavili zaujímavý jav, a to že podiel komanditných spoločností založených v posledných piatich až desiatich rokoch z pôsobiacich subjektov je výrazne väčší ako v prípade spoločností s ručením obmedzeným (Tabuľka č.6, Tabuľka č.9). Tento úkaz môžeme s najväčšou pravdepodobnosťou spájať s dlhšou životnosťou spoločností s ručením obmedzeným.

Hlavným cieľom práce bolo identifikovať hlavné dôvody podnikateľov pri výbere komanditnej spoločnosti ako právnej formy podnikania. Tento cieľ sa nám podarilo splniť v praktickej časti bakalárskej práce. Parciálne ciele opísané v druhej kapitole boli taktiež naplnené.

Zistili sme, že nami skúmanú formu podnikania si veľká časť podnikateľov vyberá z dôvodu legislatívnych limitácií, ktoré niektoré oblasti podnikania majú. Z výhod komanditných spoločností sme zaznamenali prevažne samotné rozdelenie zodpovednosti, ručenia a riadenia typické pre túto právnu formu. Viaceré subjekty ale vnímajú zvýšenú administratívu a jej komplikovanosť – čo predstavuje hlavnú nevýhodu.

Dodatočne sme zaregistrovali dva údaje o charakteru partnera v komanditnej spoločnosti. Prvým identifikovaným znakom bola účasť spoločnosti s ručením obmedzeným v komanditnej spoločnosti – až v **78,14%** skúmaných subjektoch sme evidovali **s.r.o. v úlohe partnera**. Druhou charakteristikou bolo využívanie k.s. zahraničnými subjektami – až v **67,91%** spoločností pôsobil aj **zahraničný partner**. Najčastejším pôvodom zahraničného partnera bolo Rakúsko (39,3%), Poľsko (10,93%) a Nemecko (9,07%).

Taktiež potrebné je povedať, že analýza využitá v práci a rozhovory so subjektmi nie je možné prezentovať ako úplnú pravdu skutočnosti, avšak pre potreby práce sú považované za dostatočné. Ak by situácia umožňovala detailnejšie, rozsiahlejšie, osobnejšie a odbornejšie skúmanie skutočnosti, mohli by sme dáta bezpečne zovšeobecniť a získať tak lepší obraz o skúmanej problematike.

Záver

Aj napriek tomu, že komanditná spoločnosť nie je na Slovensku využívaná tak často ako iné právne formy, v právnom poriadku má stále svoje miesto. Rozdelenie spoločníkov obchodnej spoločnosti, ako sa to robí v prípade komanditnej spoločnosti, je stále vyhľadávané a využívané. Rovnako dôležitá je jej rola v predmete daňovej optimalizácie.

V teoretickej časti našej práci sme si priblížili pojem komanditná spoločnosť. Opísali sme si, ako táto spoločnosť funguje od jej založenia a vzniku až po jej zrušenie a zánik. V tejto časti sme si taktiež zadefinovali jej základné charakteristiky a jej miesto v slovenskej a zahraničnej legislatíve. V poslednej pasáži sme sa pozreli aj na jej históriu a začiatky.

V praktickej časti sme dospeli k hlbšiemu pochopeniu komanditnej spoločnosti po nahliadnutí do zmýšľania podnikateľov pôsobiacich v týchto právnych subjektoch. Mimo toho sme sa analýzou obchodného registra dopracovali k zodpovedaní našich výskumných otázok a hypotetických tvrdení.

Považujeme za dôležité, že sa nám podarilo zhrnúť dôležité informácie o skúmanej problematike a zároveň ich rozšíriť o naše závery a výsledky nášho vedeckého bádania. Súčasne prejavujeme nádej, že problémy, ktoré so sebou komanditná spoločnosť prináša budú v budúcnosti minimalizované a tento spôsob podnikania znova zaujme svoju historicky dôležitú pozíciu v právnom poriadku.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje:

1. ALEXÝ, Július – SIVÁK, Rudolf. *Podniková ekonomika*. 3. vyd. Bratislava: IRIS 2005. 234 s. ISBN 80-89018-82-3.
2. DVOŘÁK, Tomáš. *Osobní obchodní společnosti*. Praha: ASPI, 2008, 316s. ISBN 978-80-7357-383-6
3. LORENZINI, Marcella et al. *Financing in Europe: Evolution, Coexistence and Complementarity of Lending Practices from the Middle Ages to Modern Times*. 1. vyd. Cham: Springer International Publishing, 2018. 405 s. ISBN 978-3-319-58493-5.
4. MAJTÁN, Štefan a kol. *Podnikové hospodárstvo*. Vyd. Bratislava: SPRINT 2, 2012. 323 s. ISBN 978-80-89393-63-3.
5. OVEČKOVÁ, Oľga a kol. *Obchodný zákonník Komentár 1. a 2. diel*, 2. Vyd. Bratislava: IURA EDITION, 2008. 983 s. ISBN 80-8044-063-8
6. SABO, Mikuláš. *Právne formy podnikateľských vzťahov*. Bratislava: IURA EDITION, 2005. 206 s. ISBN 80-8078-059-5.
7. VETERNÍKOVÁ, Mária a kol. *Základy obchodného práva pre ekonómov*. 1. vyd. Bratislava : WOLTERS KLUWER, 2017. 312 s. ISBN 978-80-8168-727-3.
8. ŽITŇASKÁ, Lucia – OVEČKOVÁ, Oľga. *Základy obchodného práva* 1. vyd: Iura Edition , 2009. 682 s. ISBN 978-80-8078-276-4.

Zákony:

9. Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník

Elektronické zdroje:

10. BAŇÁKOVÁ, Petra – MATRTAJ, Michal. *Komanditná spoločnosť v SR a Španielsku*. [online]. Bratislava: Moreno Vlk & Asociados, 27.7.2018. ISSN 2644-5328. Dostupné na: <https://www.epravo.sk/top/clanky/komanditna-spolocnost-v-sr-a-spanielsku-4153.html>
11. BARTOVÁ, Zuzana. *Komanditná spoločnosť – založenie, vznik, zmena, orgány a zánik*. [online]. Žilina: epi.sk, 16.7.2008. ISSN 1335-0897. Dostupné na: <https://www.epi.sk/cely/odborny-clanok/Komanditna-spolocnost-zalozenie-vznik-zmena-organy-a-zanik.htm>

12. BENKO, Ján. *Komanditná spoločnosť v roku 2015*. [online]. Považská Bystrica: Podnikajte.sk, 14.5.2015. ISSN 1338-2187. Dostupné na: <https://www.podnikajte.sk/ine-obchodne-spolocnosti-a-druzstvo/komanditna-spolocnost-2015>
13. KOLLÁROVÁ, Zuzana. *Komanditná spoločnosť kombinuje výhody živnosti a eseročky*. [online]. Bratislava: trend.sk, 12.3.2015. ISSN 1336-2674. Dostupné na: <https://www.trend.sk/financie/komanditna-spolocnost-kombinuje-vyhody-zivnosti-eserocky>
14. MARÔNEK, Ján. *Výhody a nevýhody k. s. - komanditnej spoločnosti*. [online]. Bratislava: Marônek & Partners, 10.3.2020. Dostupné na: <https://maronekpartners.sk/blog/vyhody-a-nevyhody-k-s-komanditnej-spolocnosti>
15. MURRAY, Jean. *What Is a Limited Partnership?*. [online]. New York: The Ballance Small Business, 20.9.2020. Dostupné na: <https://www.thebalancesmb.com/what-is-a-limited-partnership-for-a-business-398326>
16. Obchodný register SR na internete, [online]. Dostupné na: <https://orsr.sk/>
17. Sample Size Calculator. [online]. Dostupné na: <https://www.surveysystem.com/sscalc.htm#one>
18. *Štatistika počtu vzniknutých a zaniknutých firiem, právnických osôb a živnostníkov*. [online]. Finstat.sk, 5.1.2020. Dostupné na: <https://finstat.sk/analyzy/statistika-poctu-vzniknutych-a-zaniknutych-firiem>
19. VAN HOFSTRAETEN, B. *Limited Partnerships in Early Modern Antwerp (1480–1620)*. [online] Forum historiae iuris, 5.11.2015. Dostupné na: <http://www.forhistiur.de/2015-11-van-hofstraeten/>